

Dichterbij

VBG-nieuwsbrief, juni 2018, nummer 2

*Vertaler Benevides
'Het Umbundu is de taal
waarin ik bid'*

Het Umbundu is een lokale taal die wordt gesproken door veel mensen in Angola. Het was vorig jaar november dan ook groot feest toen het Nieuwe Testament in deze kleurrijke taal uitkwam. Op dit moment wordt er hard gewerkt aan het Oude Testament, zodat de Umbundu-sprekers straks de volledige Bijbel in hun eigen taal hebben. In deze Dichterbij leest u meer over dit vertaalproject.

Verder vindt u in dit zomernummer van Dichterbij een interview met Vanya Verschoore, coördinator bij Arbeid en Milieu. U krijgt een inkijkje in Bijbel Dichtbij en uitleg bij een bijzondere bijbel uit onze bibliotheek. Ook gaat een van onze bijbelwetenschappers in op een vertaalkwestie van de revisie van de NBV.

Kort Jaarverslag 2017

Tot slot wil ik u attenderen op het Kort Jaarverslag 2017, dat we hebben meegestuurd. Het brengt in beeld wat de impact van ons werk was in 2017. Dankzij uw bijdrage konden we duizenden mensen wereldwijd van een eigen Bijbel voorzien. Het complete jaarverslag 2017 vindt u op bijbelgenootschap.be/jaarverslag. Veel leesplezier!

Rieuwerd Buitenwerf

directeur Nederlands Bijbelgenootschap en Vlaams Bijbelgenootschap

IN DIT NUMMER:

Taniesha over de Belle Bijbel: 'Zo ontdek ik hoe ik de Bijbel kan toepassen in mijn leven.'

7

Vanya Verschoore: 'God heeft zijn levensadem in alles gelegd.'

8

Donateur Nienke van Kuiken: 'Niets zo uniek en blijvend als het woord van God.'

14

PROJECT ANGOLA

Vertaler Benevides Custodio Abraao:

'HET UMBUNDU IS DE TAAL WAARIN IK BID'

Benevides Custodio Abraao groeide op tijdens de burgeroorlog in Angola. Door in de Bijbel te lezen, probeerde hij te ontsnappen aan de verschrikkingen om hem heen. Nu werkt hij mee aan de vertaling van het Oude Testament in zijn moedertaal, het Umbundu. 'Met mijn vertaalwerk wil ik God dienen.'

Vier jaar geleden vroeg een kennis of Benevides aan de slag wilde als vertaler bij het Angolees Bijbelgenootschap. Hij was op dat moment voorganger in een kerk in

Luanda, de hoofdstad van Angola. 'De kerk gaf me de ruimte de baan te accepteren. Daar ben ik blij om. Ik vind vertalen heerlijk. Als je aan het vertalen bent, bestudeer je de teksten namelijk ook. Zo ontdek ik steeds weer iets nieuws.'

BESCHERMING

Van jongs af aan wist Benevides dat hij God wilde dienen in zijn leven. 'Ik las altijd in de Bijbel. Dat hielp mij als ik het moeilijk had. Op het platteland, waar ik geboren ben, werd regelmatig gevochten. 's Ochtends wist je niet of je

's avonds nog in leven zou zijn. In die periode mocht ik als jonge jongen ervaren dat God mij beschermde. En de Bijbel troostte me als ik verdriet had over wat de oorlog met mijn land deed.'

VERTAALPROJECT

'Ik spreek ook Portugees, maar het Umbundu is de taal van mijn familie en de taal waarin ik bid. Daarom werk ik ook met plezier aan het vertalen van de Bijbel in het Umbundu. Deze Bijbel is nodig om het woord van God door te geven aan de volgende generaties.'

Amos Artur en Albertina met hun Nieuwe Testament in het Umbundu.

Geef Angolezen de Bijbel in de taal van hun hart

De bijbelvertaling in het Umbundu is nog niet af. Ook het Oude Testament moet opnieuw vertaald worden. De christenen in Angola zijn te arm om deze vertaling zelf te bekostigen. Helpt u mee met een bijdrage?

Maak een gift over naar IBAN BE25 4726 0609 5182 o.v.v. Angola. Of via bijbelgenootschap.be/angola.

Het Nieuwe Testament in het Umbundu EEN SPECIAAL MOMENT

‘Het Umbundu werd een hondentaal genoemd.’ Gepensioneerd leraar Amos Artur (77) weet nog precies hoe zijn collega’s over zijn moedertaal spraken. Maar ondanks dat de overheid destijds het Umbundu wilde uitbannen, is de taal nog steeds springlevend.

Tijdens de burgeroorlog moest iedereen in Angola Portugees spreken, de taal van de voormalig kolonisator. Amos vertelt: ‘Toen ik jong was, leerde ik lezen en schrijven in mijn moedertaal. Maar als onze kinderen op school Umbundu spraken, kregen ze een pak slaag.’

Thuis bleven de mensen echter wel de taal van hun hart spreken. En nu, ruim vijftien jaar na het einde van de oorlog, is er weer aandacht voor de lokale talen in Angola. De overheid zag in wat er verloren ging met het verdwijnen van de talen. Kinderen krijgen er zelfs weer les in op school.

De presentatie van het Nieuwe Testament was een groot feest.

BIJBELVERTALING

Sinds afgelopen november kunnen Umbundu-sprekers ook de Bijbel lezen in hun eigen taal. Toen lanceerde het Angolees Bijbelgenootschap een hedendaagse vertaling van het Nieuwe Testament. De oude vertaling was te veel verouderd.

.....
‘We zullen deze bijbel heel veel gebruiken’

Albertina (67), de vrouw van Amos Artur, was een van de eersten die een Nieuw Testament in het Umbundu ontving. Een speciaal moment voor haar: ‘Ik vind het belangrijk dat ouders hun kinderen kunnen opvoeden met de Bijbel. Zoals mijn ouders mij vroeger hielpen de psalmen uit mijn hoofd te leren. We kijken er dan ook erg naar

uit om in de toekomst de volledige Bijbel in het Umbundu te hebben. We zullen deze heel veel gebruiken!’

VERTROUWEN

Bij Adriana (12) ligt het Nieuwe Testament in het Umbundu naast haar bed. ‘Ik lees iedere dag in de Bijbel, alleen en samen met mijn moeder. Zij leerde mij altijd op God te vertrouwen. Ook toen mijn vader ons verliet en we ineens nergens meer geld voor hadden. Dat we er nog zijn na een verschrikkelijke tijd, is voor mij het bewijs dat God voor ons zorgt.’

TROTS

‘De mensen die Umbundu spreken zijn ontzettend trots op hun taal’, vertelt Riikka Halme-Berneking, vertaalconsulent voor het Angolees Bijbelgenootschap. ‘Dat zie ik ook in het werk van de vertalers. Zo staat het tussenvoegsel *Ulu!* in hun vertaling van het verhaal van de meisjes die

wachten op de bruidegom. Deze uitdrukking wordt in het Umbundu gebruikt bij een vreugdevolle gebeurtenis. Het raakte mij om te zien hoe ze de vreugde van de komst van de langverwachte bruidegom uitdrukten op hun eigen manier.’

Die herkenning zullen alle lezers hebben bij het lezen van de Bijbel in hun eigen taal, denkt Riikka. ‘Het taalgebruik van de nieuwe vertaling is zo kleurrijk, zo passend bij hoe de Angolezen het Umbundu spreken. Nu ze het Nieuwe Testament in hun eigen taal kunnen lezen, en straks de volledige Bijbel, zullen de verhalen hen echt tot in hun ziel raken.’

Vertaalconsulent Riikka Halme-Berneking tijdens de lancering van het Nieuwe Testament in het Umbundu.

IN HET BEGIN WAS ER MOORD

Moord en doodslag, verdrukking en corruptie: de kranten staan er vol mee. Ook in de Bijbel staan genoeg verhalen die laten zien dat misdaad van alle tijden is. In het boek *In het begin was er moord* laat prof. dr. Klaas A.D. Smelik een groot aantal van deze bijbelverhalen de revue passeren. Smelik was tijdens zijn loopbaan onder meer verbonden aan de universiteiten van Leuven en Gent.

Verkrijgbaar voor €9,95 via shop.bijbelgenootschap.nl.

BIJBELZONDAG 2018: MET ANDERE OGEN

Bijbelzondag: dé gelegenheid om feestelijk stil te staan bij dat bijzondere boek, de Bijbel. Zet het in uw agenda en vraag uw voorganger er iets mee te doen. Dit jaar vieren we Bijbelzondag op 28 oktober. Het thema is 'Met andere ogen', de collecte is voor een project in Kenia.

Vanaf eind augustus is het materiaal gratis beschikbaar op bijbelgenootschap.be/bijbelzondag.

© Foto: Jeroen Vanneste

DE PASSIE

De Passie: bekende Vlamingen vertellen met hedendaagse Nederlandstalige nummers het eeuwenoude bijbelse verhaal over de laatste dagen van Jezus en zijn leerlingen. Op zaterdag 24 maart werd dit spektakel gehouden op de Grote Markt in Lier, met in de hoofdrollen onder meer Free Souffriau en Katrien De Becker. Het VBG was sponsor van De Passie en sprak met Dries de Bakker, die in de huid kroop van Petrus. 'Grote verhalen moeten doorgegeven worden, dat zit in de genen van onze beschaving. Daarom is het zo mooi en wonderlijk dat de Bijbel ons nog steeds zoveel te vertellen heeft. Ik vind het dan ook van groot belang dat De Passie de Bijbel tot leven doet komen midden tussen de mensen, gelovig of niet, in een eigentijdse taal.'

Het volledige interview leest u op bijbelgenootschap.be/driesdebakker.

Taniesha is enthousiast over de Belle Bijbel: 'De Belle Bijbel is anders dan andere bijbels. De extra teksten zijn gericht op meiden van mijn eigen leeftijd. Zo voel ik me bij het lezen beter begrepen en ontdek ik hoe ik de Bijbel kan toepassen in mijn leven.'

De *Belle Bijbel* is de Bijbel in Gewone Taal met veel extra's speciaal voor meiden. Zo ontdekken meiden zelf wat de Bijbel voor hun leven betekent. De *Belle Bijbel* is ontwikkeld door het bijbelgenootschap en Huis van Belle. Verkrijgbaar voor €29,50 via shop.bijbelgenootschap.nl.

Vanya Verschoore:

'GOD HEEFT ZIJN LEVENSADDEM IN ALLES GELEGD'

© Foto: Thijs Calu

Vanya Verschoore (32) streeft naar sociaal rechtvaardige en duurzame veranderingen in de maatschappij. Wat hem betreft mag er in Vlaamse kerken best meer aandacht zijn voor het milieu. Welke rol speelt de Bijbel hierbij voor hem?

'Voor mij als natuurliefhebber is de Bijbel een prachtig boek,' zegt Vanya. 'In de tijd van de Bijbel was de natuur zo puur. Jezus leefde tussen olijfbomen, boeren die zaaien en vijgenbomen die plotseling sterven. Dat laatste is trouwens iets wat helemaal niet kan. De luisteraar van toen moet dat feilloos hebben

aangevoeld, terwijl wij vaak niet eens weten wat een vijgenboom is.

Als ik bijbelverhalen lees, hoef ik daar niet direct allerlei theologische beschouwingen bij. Ik laat de setting liever rustig tot me doordringen. Laat mij nog maar even stilstaan, daar bij die vijgenboom.'

MONASTIEKE LEVEN

Al van jong af aan was Vanya bezig met de natuur. 'Ik was fan van dieren, zat altijd in onze grote tuin en vanaf mijn dertiende werkte ik bij een boer bij ons in de Westhoek. Ook trok het sociale. Mijn hele jeugd was ik actief in het jeugdwerk. Ik werkte het liefst met kinderen die uit

moeilijke omstandigheden kwamen. Ik koos dan ook voor een opleiding als opvoeder. Na een periode van vrijwilligerswerk op een boerderij ben ik biologische landbouw gaan studeren.'

Opvoeder en boer dus. Een vreemde combinatie? Vanya vindt van niet: 'Het sociale en de natuur hebben alles met elkaar te maken. Hiervoor vind ik vooral inspiratie in het monastieke leven en de regels over hoe je met elkaar en met de natuur om moet gaan. Nederig zijn staat voorop, de voetenwasser willen zijn. Dat betekent werkelijk luisteren naar elkaar. Voor de natuur betekent dit dat we haar levensvatbaar moeten houden. God heeft zijn levensadem in alles gelegd. Als ik nu om me heen kijk, lijkt het wel alsof wij zeggen: "Tof, maar wij geloven dat wij een betere levensadem hebben, we doen het zelf." En nu merken we dat dat niet zo werkt, want het loopt mis op heel veel maatschappelijke vlakken.'

NA DE BLOEI

Ook in zijn werk als coördinator bij Arbeid en Milieu leert Vanya van de natuur. 'We houden allemaal van het idee van bloei, onze economie

gaat zelfs uit van voortdurende bloei. Maar we vergeten dat we ook de rust van de winter nodig hebben om in de lente weer vruchtbaar te kunnen zijn. Het kan niet dat God op een ander tempo werkt dan het tempo dat hij in zijn schepping heeft geblazen. De Paus zei daarover: "Als mens zijn we onze maat verloren." Die maat moeten we weer hervinden.'

.....
'Laat mij nog maar even staan, daar bij die vijgenboom'

Vanya volgt het VBG met belangstelling, zo ontdekte hij recent het werkboek *Maak je Bijbel groen*. 'Tof dat het VBG zulke boeken bij de Bijbel ontwikkelt. De verhalen en het leesrooster inspireren me om de Bijbel vaker te lezen, ook samen met mijn kinderen.'

Interview: Naomi Apers

DE BIJBEL DIE VRAGEN STELT!

Bijbel Dichtbij is de Bijbel in Gewone Taal met op elke pagina praktische en persoonlijke vragen. Die helpen om over het bijbelgedeelte na te denken en dat toe te passen. In *Bijbel Dichtbij* is ook een schat aan achtergrondinformatie opgenomen. Voor persoonlijk gebruik, aan tafel of op de bijbelkring. Hiernaast krijgt u een inkijkje in deze bijzondere uitgave.

Filip De Cavel, coördinator van de Evangelische Christengemeenten Vlaanderen en leerkracht godsdienst, schreef in zijn recensie van *Bijbel Dichtbij*: 'Sla je dit boek open, dan valt vooral op hoe toepassingsteksten de lezer uitdagen met prikkelende vragen of korte gedachten die aansluiten bij de leefwereld van de lezer. Rechttoe rechtaan reflecties die de tekst onderbreken en daarmee kunnen helpen in de stille tijd.'

Bijbel Dichtbij is voor €45 verkrijgbaar bij de boekhandel en via shop.bijbelgenootschap.nl.

DE REVISIE VAN DE NIEUWE BIJBELVERTALING

De oecumenische Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) verscheen in 2004. Sindsdien stuurden talloze lezers reacties en suggesties in om de vertaling te verbeteren. Het bijbelgenootschap werkt nu aan een revisie. Het is de bedoeling de kwaliteit van de NBV te versterken en te komen tot een versie die de lezers nog meer als hun Bijbel kunnen omarmen.

Alle waardevolle ingestuurde reacties worden meegenomen en gewogen. Aan de vertaalprincipes wordt evenwel niet getornd: de NBV is een consistente, brontekstgetrouwe en doeltaalgerichte bijbelvertaling. Als binnen die vertaalmethode verbeteringen kunnen worden aangebracht, dan worden ze doorgevoerd.

Een voorbeeld. In Genesis 22, het bekende verhaal over het offer van Isaak, wordt Abraham drie keer aangesproken: eerst door God, vervolgens door zijn zoon Isaak en ten slotte door de engel van de

HEER. Telkens antwoordt Abraham met de Hebreeuwse formule *hinneni*, wat letterlijk betekent ‘zie mij’ of ‘hier ben ik’.

In het Hebreeuwse taaleigen is dit de gewone manier om te antwoorden wanneer je geroepen of aangesproken wordt. Het is dus een taalenmerk van het Hebreeuws en in een “doeltaalgerichte” vertaling moet men dat niet letterlijk vertalen. De traditionele vertaling ‘hier ben ik’, die we kennen uit de Statenvertaling, de NBG-vertaling 1951 en de Willibrordvertaling, is in deze context geen natuurlijk Nederlands. In de NBV wordt dat *hinneni* de eerste keer weergegeven door ‘ik luister’ (vers 1), de tweede keer door ‘wat wil je me zeggen, mijn jongen?’ (vers 7) en de derde keer opnieuw door ‘ik luister’ (vers 11).

Versillende critici pleitten voor het herinvoeren van de traditionele vertaling ‘hier ben ik’ op deze drie plaatsen. Maar dat past niet binnen de vertaalmethode van de NBV en daarom kan op die suggestie niet

worden ingegaan. Wel terecht is de kritiek dat het verband tussen de drie antwoorden van Abraham in de NBV verloren gaat. De luisterbereidheid van Abraham is immers opvallend: hij luistert even goed naar zijn zoon als naar God en naar de engel van de HEER. Het is dus verkieslijk *hinneni* drie keer op dezelfde manier te vertalen. In de gereviseerde NBV wordt dat driemaal ‘ja, ik luister’.

Paul Kevers
Oudtestamenticus en directeur van de Vlaamse Bijbelstichting

Voor meer info over het NBV-revisieproject: debijbel.nl/nbvrevisie.

BRILLEBOEKEN VOOR GHANA

In januari vroegen we uw steun voor voor het verspreiden van brailleboeken met bijbelverhalen in Ghana. Zelf in de Bijbel kunnen lezen is een ervaring die veel blinden en slechtzienden in dit land niet kennen. Met uw hulp kon het VBG hier verandering in brengen. De eerste boeken zijn inmiddels uitgedeeld. Charles Adu-Twumasi van het Ghanees Bijbelgenootschap: ‘Blinde christenen voelen zich vaak buitengesloten, zelfs in de kerk. Ze zijn dan ook enorm blij met de brailleboeken. Ze kunnen nu zelf lezen in de Bijbel en meepraten in studiegroepen.’

10.000 BIJBELS VOOR HET MIDDEN-OOSTEN

In de vorige *Dichterbij* kon u lezen over ons project voor Syrië en Irak. Dankzij uw gift kunnen we opnieuw bijbels verspreiden in dit door oorlog verscheurde gebied. We ontvingen het bericht dat de helft van de 10.000 bijbels al is verspreid. Samen mogen we een beetje licht brengen in een donkere en vaak uitzichtloze tijd. George Andrea, directeur van het Syrisch Bijbelgenootschap, is blij met de steun. ‘Blijf voor ons bidden en ons ondersteunen. Dat is het belangrijkste wat jullie voor ons kunnen doen.’

40.000 DOWNLOADS MIJN BIJBEL

Begin dit jaar presenteerden we de app Mijn Bijbel. Het is de enige gratis Bijbel-app van Nederland en Vlaanderen met de Nieuwe Bijbelvertaling en de Bijbel in Gewone Taal. Inmiddels hebben meer dan 40.000 mensen de app geïnstalleerd op hun mobiel of tablet. Ann Verhaeghe, stafwerker van Lichtus Vlaanderen, is enthousiast: ‘De app doet precies wat ik er van verlangde: offline lezen en fijn swipen naar het volgende hoofdstuk. Een aanwinst op mijn smartphone!’ **Download de app vandaag nog, kijk op debijbel.be/app.**

Donateur Nienke van Kuiken:

**'NIETS ZO UNIEK EN BLIJVEND
ALS HET WOORD VAN GOD'**

'Alle eer aan de Heer.' Die woorden staan centraal in het leven van Nienke van Kuiken (72). Een bescheiden vrouw, die begint te stralen als ze vertelt over wat de Bijbel voor haar leven betekent. 'Ik gun iedereen de boodschap van de Bijbel, daarom staat het bijbelgenootschap in mijn testament.'

Het geloof was altijd zeer vanzelfsprekend aanwezig in Nienkes leven. 'Mijn ouders leefden mij het geloof voor. Ze zetten zich met hart en ziel in voor anderen. Maar net als voor iedereen was geloven uiteindelijk mijn eigen keuze. Daarin is voor mij het christendom uniek: God komt ons tegemoet om een relatie aan te gaan die van twee kanten komt.'

WERELDWIJD

Nienke is geboren op nieuwjaarsdag 1946 in Amsterdam. Tot haar zevende levensjaar woonde ze in Baarn, waar haar vader predikant was. Nienke: 'Mijn vader was niet zo van de richtingen. Hij zei altijd: ik heb een boodschap voor iedereen.' Die boodschap bracht het gezin in 1953 naar Canada, waar vader predikant werd voor Nederlandse

emigranten. Een uitzending die uiteindelijk twintig jaar duurde. Het vertrek uit Nederland was voor Nienke het begin van een internationaal georiënteerd leven. Tijdens haar eerste jaren als docent ontfermde ze zich over studenten die afkomstig waren vanuit de hele wereld. Ook reisde ze zelf veel en gaf ze les in allerlei landen. Door alles wat ze gezien heeft, trekt Nienke zich de nood van de christenen wereldwijd aan.

.....
'Ik gun iedereen de boodschap van de Bijbel'
.....

DUIDELIJK

'Het bijbelgenootschap ken ik door de nalatenschap van mijn vader. Ik ben overtuigd van het goede werk van de bijbelgenootschappen overal ter wereld. Ze dragen bij aan het vervullen van de opdracht zijn woord onder zoveel mogelijk mensen te verspreiden.'

De Bijbel is heel belangrijk voor Nienke. 'Het is dé richtlijn voor mijn leven, daar kan niets anders tegenop. Dankzij het vertaalwerk van de bijbelgenootschappen is er voor veel mensen een

bijbel in een taal die zij begrijpen. Ik ben echt fan van de Bijbel in Gewone Taal, een heel duidelijke bijbel. Dat komt denk ik omdat ik uit het onderwijs kom. Ik heb graag dat iets duidelijk uitgesproken wordt.'

TERUGGEVEN

Eerder schonk Nienke de oude Statenvertaling van haar ouders aan de bibliotheek van het bijbelgenootschap. Zodat zoveel mogelijk mensen uit deze bijzondere familiebijbel kunnen studeren. Ook heeft Nienke het bijbelgenootschap opgenomen in haar testament. 'Mijn geld is mij door de Heer is gegeven. Dat geef ik hem graag terug. Natuurlijk zijn er veel doelen die het geld goed kunnen gebruiken. Maar niets is zo uniek en blijvend als het woord van God. Nalaten aan het bijbelgenootschap is daarmee uniek en blijvend.'

Interview: Rianne Wijmenga

Meer weten over nalaten?

Wilt u meer weten over nalaten aan het VBG? Neem dan contact op met mr. Sander Stevense, relatiemanager: tel. 078 - 48 44 86 of e-mail info@bijbelgenootschap.be.

BIESTKENSBIJBEL UIT 1598

In de bibliotheek van het bijbelgenootschap worden allerlei bijzondere bijbels bewaard. Prachtige edities van het heilige boek die alleen al om hoe ze eruit zien het bestuderen waard zijn. Eén daarvan is een zeldzame Biestkensbijbel.

De Biestkensbijbel is genoemd naar de drukker die deze nieuwe vertaling in 1560 liet verschijnen: Nicolaes Biestkens. Het was de eerste volledige Nederlandse bijbelvertaling met genummerde verzen.

De Biestkensbijbel was populair onder doopsgezinden en lutheranen. Tot in de achttiende eeuw zijn er vele drukken van verschenen. De lutheranen vervingen deze vertaling in de 17e eeuw door een bewerkte versie ervan. Bij de doopsgezinden raakte langzamerhand de Statenvertaling in gebruik.

OMSLAG

Het zeldzame exemplaar in onze bibliotheek werd in 1598 gedrukt in Haarlem, maar uitgegeven in Dantzig. Deze destijds Duitse stad heet tegenwoordig Gdansk en ligt in Polen. Veel doopsgezinden waren eraartoe gevlucht omdat ze vervolgd werden.

De omslag van deze bijbel is ook bijzonder fraai: een lederen band met koperen hoekstukken. Met goudkleurige letters is er een naam in gegraveerd: 'Cornelis Jansz te Castercom, 1601'. Deze Cornelis was vermoedelijk de eerste eigenaar van deze bijbel. Met 'Castercom' wordt Castricum bedoeld.

PRENTEN

Een van de redenen dat deze Biestkensbijbel als zeldzaam geldt, is doordat er een complete serie landkaarten in opgenomen is van de hand van Johannes van Deutecum. Al deze kaarten zijn met de hand ingekleurd. De bijbel bevat daarnaast nog meer met de hand ingekleurde prenten. Een daarvan is de prent met bijbelverzen over de liefde op de pagina hiernaast. Deze is getekend door Karel van Mander. Van Mander was een bekende zestiende-eeuwse doopsgezinde kunstenaar. Hij werd geboren in het Vlaamse Meulebeke, en woonde en werkte twintig jaar in Haarlem. Hij overleed in Amsterdam en ligt begraven in de Oude Kerk.

Anne Jaap van den Berg
Bibliothecaris

IN GESPREK OVER DE NBV-REVISIE

Kun je een Hebreeuwse zegswijze wel of niet gebruiken in een bijbelvertaling? In de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) staat in Exodus 10:26 dat ‘geen enkel dier mag achterblijven’. Dat is precies wat is bedoeld. Maar letterlijk staat er: ‘al ons vee moet mee, er mag nog geen hoef achterblijven.’ Dat is een Hebreeuwse stijfbeeld waarin een deel wordt aangeduid (hoef), terwijl een heel dier is bedoeld. Waarom zou je zo’n stijfbeeld niet gewoon in de vertaling laten staan?

Tijdens een van de masterclasses, waarin we met voornamelijk predikanten de revisie van de NBV doorspreken, leg ik dit dilemma op tafel. De deelnemers reageren onmiddellijk verdeeld. Sommigen voelen er wel voor. Wij gebruiken die stijfbeeld immers ook in het dagelijks leven. We zeggen ‘even de neuzen tellen’ en ‘zoveel hoofden, zoveel zinnen’ terwijl we aan mensen denken. Anderen vinden het alternatief ‘er mag geen hoef achterblijven’ zo on-Nederlands dat het niet in een bijbelvertaling thuis hoort. En als echt alle dieren zijn bedoeld, dan is deze suggestie niet adequaat omdat slechts een deel van de dieren hoeven heeft.

Meer eensgezindheid is er over een ander revisievoorstel. Ruth 2:12 en 3:9 verwijzen naar elkaar, maar dat is in de NBV niet goed zichtbaar. Bij de herziening van deze verzen wordt dat duidelijker. In de nieuwe versie van 2:12 zegt Boaz tegen Ruth: ‘Moge de HEER je rijkelijk belonen – de HEER, de God van Israël, onder wiens vleugels je bent komen schuilen.’ In 3:9 houdt Ruth aan Boaz voor:

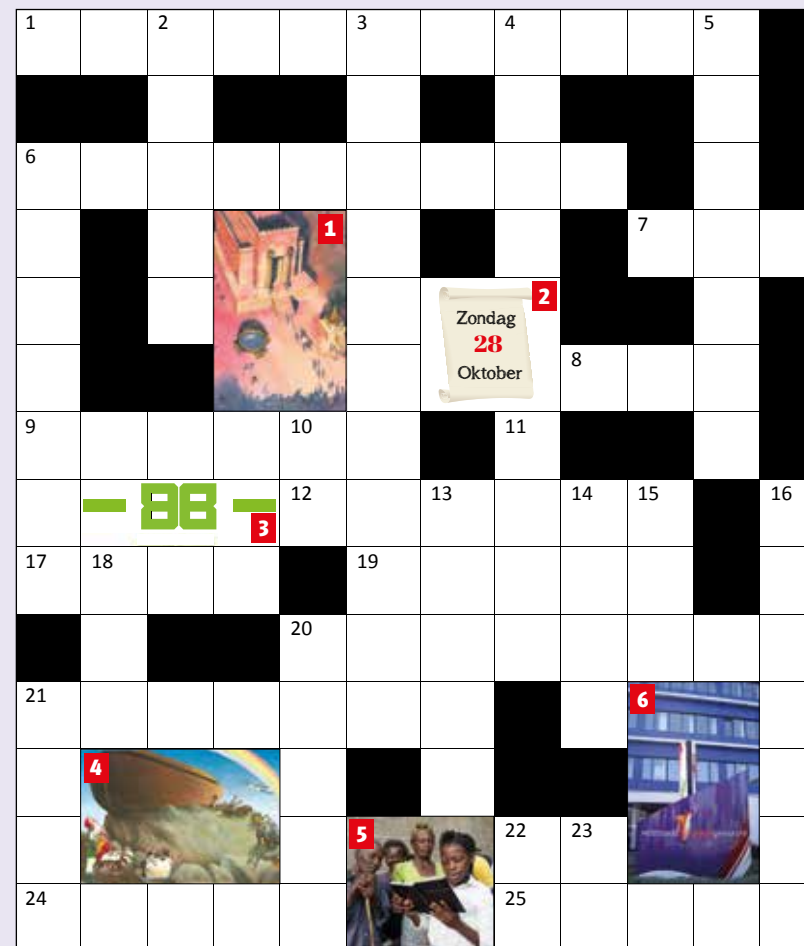
‘Laat mij bij u schuilen, want u kunt voor ons als lossere optreden.’ Het werkwoord ‘schuilen’ helpt om het ene vers te lezen in het perspectief van het andere. Dat vinden de Hardenbergers winst.

Later op de dag worden ook grotere vragen gesteld. Als de herziene NBV lang mee moet gaan, is het dan niet verstandig om ook het soms wat verheven taalgebruik tegen het licht te houden? Moeten woorden als ‘gelaat’ en ‘luister’ (synoniem van ‘glans’, ‘majesteit’) gehandhaafd blijven? Ik kwam niet alleen met vragen naar de masterclass toe – ik neem ook vragen mee terug. De predikanten houden me scherp. Verfrissend, zo’n masterclass.

Jaap van Dorp
Bijbelwetenschapper

In september wordt in Antwerpen een masterclass over de NBV-revisie gehouden. Houdt u voor meer informatie hierover onze website in de gaten.

HORIZONTAAL

- 1. Afb. 3: Het logo van ...
- 6. Teken na de zondvloed
- 7. Afb. 4
- 8. ... van Eden
- 9. Afb. 1: Tempel van ...
- 12. Afb. 5: Ze spreekt Umbundu. Ze komt uit ...
- 17. Zoon van Selach (Genesis 10:24)
- 19. Dit woord staat in de BGT voor “visioen”
- 20. Een lauwe gemeente
- 21. Met uw ... kunnen we de Bijbel dichtbij brengen
- 22. Symbool van het metaal waarvan een slang werd gemaakt door Mozes
- 24. Getal van de volheid
- 25. Bijbels lied

VERTICAAL

- 2. Het ... van wijsheid is ontzag voor de Heer (Psalm 111, NBV)
- 3. Afb. 2
- 4. Voedsel voor de slang (Genesis 3:14, NBV)
- 5. Bijbel: De Heilige ...
- 6. Er wordt gewerkt aan de ... van de NBV
- 10. Oholiba., ...chlou, Naä.n. Welke letters ontbreken?
- 11. De kleur van linzensoep
- 13. Maak je Bijbel ...
- 14. Oma van Timoteüs
- 15. L..E.H - Welke letters ontbreken in deze naam?
- 16. Afb. 6. Het gebouw van het Nederlands Bijbelgenootschap staat in ...
- 18. Wees altijd ... (1 Tesselonicensen 5:16, BGT)
- 20. Schoonvader van Jakob
- 21. Ruth en ...
- 22. Ontbrekende letters. Spelonk van Ma.h.ela
- 23. Woonde Job in de Verenigde Staten?

OPLOSSING

Zoek de verborgen woorden: 12H,14V; 4H,1V; 11H,7V; 1H,13V; 5H,3V; 8H,10V; 12H,13V; 1H,3V; 2H,3V; 8H,3V; 7H,8V; 2H,14V; 5H,14V.

Vul het diagram met de woorden die in de omschrijving bedoeld worden. Zoek vervolgens de verborgen woorden.
Tip: 3H,5V betekent: ga drie hokjes horizontaal en vijf hokjes verticaal (letter N). Maak kans op één van de drie exemplaren van *Het leven van Jezus Christus*. Vul het antwoord in op bijbelgenootschap.be/puzzel.

Vakantie leesrooster 2018

De vakantieperiode staat weer voor de deur. Bij uitstek een tijd om los te komen van het dagelijkse leven. Het is ook een moment voor bezinning en reflectie. Met het vakantieleesrooster leest u online elke dag een stuk uit de brief van Paulus aan de Filippenzen. De tekst wordt toegelicht en u krijgt een vraag of uitdaging om de bijbeltekst te betrekken op uw eigen leven.

Meld u aan op

debijbel.be/vakantie2018

Dichtbij is de nieuwsbrief van het bijbelgenootschap en verschijnt drie keer per jaar.

Redactie: Peter Siebe, Rianne Wijmenga, Martine van Blaaderen en Naomi Apers
Foto's: VBG/Sandra Haverman, tenzij anders vermeld
Vormgeving en realisatie: WWAV

Vlaams Bijbelgenootschap

Groenenborgerlaan 149, 2020 Wilrijk, Antwerpen
078 - 48 44 86

www.bijbelgenootschap.be
info@bijbelgenootschap.be

IBAN BE25 4726 0609 5182 / BIC KREDBEBB

 [/VlaamsBijbelgenootschap](https://www.facebook.com/VlaamsBijbelgenootschap)

Het Vlaams Bijbelgenootschap brengt de Bijbel dichtbij. Dat doen we voor mensen van nu en voor volgende generaties, in Vlaanderen en wereldwijd, met traditionele en moderne vormen. Het VBG is er voor iedereen die de Bijbel relevant vindt in zijn of haar leven.

Het VBG gaat zorgvuldig om met uw gegevens, zie bijbelgenootschap.be/privacy of vraag de privacyverklaring aan via tel. 078 - 48 44 86.